

Chương 6

ĐẦU TƯ QUỐC TẾ

I. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG

1. Khái niệm

- *Đầu tư là việc sử dụng vốn vào một hoạt động nhất định nhằm thu lại lợi nhuận và/hoặc lợi ích kinh tế xã hội.*
- *Đầu tư quốc tế là một hình thức của QHKTQT trong đó diễn ra việc di chuyển các phương tiện đầu tư giữa các chủ thể của QHKTQT trên phạm vi thế giới để tiến hành các hoạt động kinh doanh và các hoạt động khác nhằm mục đích thu lợi nhuận hoặc đạt được những mục tiêu kinh tế xã hội khác.*

Chủ thể của đầu t□ quốc tế

- là Nhà đầu t-
- Cũng giống nh- chủ thể trong quan hệ kinh tế quốc tế nói chung
  - *Các tổ chức kinh tế, tài chính quốc tế:*
  - *Chính phủ của các quốc gia*
  - *T- nhân:* là các công ty, các hãng; chiếm khối l- ợng nhiều nhất và tỷ trọng cao nhất.

Phong tiền đầu t (Vốn)

- *Tiền*: tiền có thể là ngoại tệ mạnh, bản tệ, v.v tùy theo quy định của từng n- ớc nhận đầu t-
- *Tài sản hữu hình*: các t- liệu sản xuất, nhà x- ởng, hàng hóa, công trình xây dựng khác..
- *Tài sản vô hình*: bao gồm sức lao động, công nghệ, bí quyết công nghệ, bằng phát minh, nhãn hiệu, biểu t- ợng, uy tín hàng hóa, v.v...
- Ngoài ra, còn có các ph- ơng tiền đầu t- đặc biệt khác nh- cổ phiếu, vàng bạc, đá quý...

Mục đích của đầu tư quốc tế

- Sinh lợi. Lợi ích mà hoạt động đầu tư- đem lại cho các chủ đầu tư, thể hiện thông qua chỉ tiêu lợi nhuận.
- Đối góc độ của toàn bộ nền kinh tế, lợi ích mà hoạt động đầu tư- đem lại được thể hiện thông qua lợi ích kinh tế xã hội, với các chỉ tiêu khác nhau:
  - tạo giá trị gia tăng cho nền kinh tế,
  - tạo việc làm

2. Nguyên nhân hình thành và phát triển

- *Thứ nhất, đó chính là trình độ phát triển không đồng đều của lực l- ợng sản xuất và phân bố không đồng đều giữa các yếu tố sản xuất của sản xuất xã hội giữa các quốc gia.*
- *- Thứ hai, quá trình toàn cầu hóa ngày càng phát triển mạnh mẽ, tạo nên môi tr- ờng thuận lợi cho sự di chuyển các nguồn lực, trong đó có đầu t- , giữa các n- ớc.*

■ - Thứ ba, sự phát triển mạnh mẽ của cách mạng khoa học kỹ thuật cũng là động lực quan trọng thúc đẩy dịch chuyển đầu t- quốc tế. Điều này thể hiện trên hai ph- ơng diện sau:

- + Yêu cầu đầu t- ngày càng lớn đòi hỏi phải có sự hợp tác giữa các quốc gia, nh- trong các lĩnh vực viễn thông, năng l- ợng, hàng không, v..v
- + Vòng đời công nghệ ngày càng ngắn, dẫn đến nhu cầu đầu t- và chuyển giao công nghệ ra n- ớc ngoài tăng lên.

- - Thứ t- , đầu t- quốc tế là một ph- ơng thức hữu hiệu để v- ợt qua hàng rào bảo hộ ngày càng tinh vi chặt chẽ của các n- ớc, xâm nhập và chiếm lĩnh thị tr- ờng, bành tr- ớng sức mạnh của các tập đoàn xuyên quốc gia.
- - Thứ năm, đầu t- quốc tế là một hình thức quan trọng nhằm nâng cao uy tín quốc tế và thực hiện các mục đích chính trị.

II. CÁC HÌNH THỨC CỦA ĐẦU TƯ QUỐC TẾ

- Hai cách phân loại

CuuDuongThanCong.com

CuuDuongThanCong.com

- 1. **Còn c vào ch s h u ngu n v n ấ u t**
- 1.1. **Đầu t của Nhà n ớc:** Là một hình thức của đầu t- quốc tế trong đó chủ sở hữu nguồn vốn đầu t- là chính phủ của các n- ớc.
- Nguồn vốn đầu t- đ- ợc thực hiện chủ yếu thông qua hình thức ODA

- **1.2. Đầu t□ của các tổ chức kinh tế, tài chính quốc tế:** Là một hình thức của đầu t- quốc tế trong đó nguồn vốn đầu t- là của các tổ chức kinh tế tài chính quốc tế nh- : WB, ADB, IMF, OECD, OPEC...

- **1.3. Đầu t□ t□ nhân** : Là một hình thức của đầu t- quốc tế trong đó nguồn vốn đầu t- là của các công ty, các tập đoàn thuộc chủ sở hữu t- nhân.
- Đầu t- t- nhân đ- ợc thực hiện thông qua hình thức đầu t- trực tiếp và gián tiếp.

- **2. Căn cứ vào quyền xử lý hành quyền
lãi và tòng xử t**
- 2.1. Đầu t- trực tiếp n- ớc ngoài (FDI)
- 2.2. Đầu t- gián tiếp
- 2.3. Đầu t- d- ới dạng cho vay □ tín dụng
quốc tế:

Đầu t- trực tiếp n- ớc ngoài (FDI)

- Đầu t- trực tiếp n- ớc ngoài là hình thức đầu t- quốc tế trong đó chủ đầu t- n- ớc ngoài đầu t- *toàn bộ hoặc một phần vốn đủ lớn* vào dự án đầu t- cho phép họ giành *quyền quản lý* hoặc trực tiếp tham gia quản lý dự án đầu t- .

Đặc điểm của FDI

- + *Chủ đầu t- giành quyền kiểm soát hoạt động của doanh nghiệp đầu t- .*
- + *Quyền điều hành, quản lý doanh nghiệp phụ thuộc vào mức góp vốn của các bên trong tổng số vốn pháp định.*
- + *Lợi nhuận của nhà đầu t- n- ớc ngoài thu đ- ợc phụ thuộc vào kết quả kinh doanh của doanh nghiệp.*

Các hình thức của FDI

Hai cách thức chủ yếu mà các công ty tiến hành đầu t- quốc tế, đó là

- đầu t- mới (GI) và
- mua lại và sáp nhập (M&A).

- **Đầu tư mới (*Greenfield Investment*):** là việc nhà đầu tư tiến hành xây dựng các cơ sở kinh doanh hoàn toàn mới ở nước ngoài.
- Đây là hình thức đầu tư truyền thống, những năm 90 mỗi năm dao động ở mức 200 - 300 tỷ USD

- ***Mua lại và sáp nhập (M&A: Merger and Acquisition)***: là hình thức đầu t- d- ối dạng nhà đầu t- tiến hành mua lại và sáp nhập các doanh nghiệp hiện có ở n- ớc ngoài vào cơ sở kinh doanh của mình, hoặc mua cổ phiếu để tham gia điều hành doanh nghiệp đó.
- M&A có thể thấy trong các lĩnh vực nh- sản xuất ô tô, và đặc biệt là dịch vụ: tài chính ngân hàng, viễn thông, vận tải, v.v..

Các hình thức của sáp nhập

- *Sáp nhập theo chiều ngang: là hình thức sáp nhập diễn ra giữa các công ty trong cùng một ngành kinh doanh.*
- *Sáp nhập theo chiều dọc: là hình thức sáp nhập của các công ty khác nhau trong cùng một dây chuyền sản xuất ra sản phẩm cuối cùng.*
- *Sáp nhập conglomerate: là hình thức sáp nhập giữa các công ty kinh doanh trong các lĩnh vực khác nhau.*

Đầu t- gián tiếp

- Đầu t- gián tiếp là hình thức đầu t- quốc tế trong đó các chủ đầu t- n- ớc ngoài đầu t- vốn nh- ng không tham gia trực tiếp vào việc điều hành quản lý đối t- ợng đầu t- .
- Nhà đầu t- thu lợi nhuận thông qua thu nhập của cổ phiếu, chứng khoán hoặc lãi suất của số tiền cho vay.

Đặc điểm của đầu t- gián tiếp

- *Chủ đầu t- n- ớc ngoài bị khống chế ở tỷ lệ góp vốn tối đa, với mức vốn đó họ không đ- ợc tham gia trực tiếp điều hành dự án.*
- *N- ớc nhận đầu t- đ- ợc hoàn toàn chủ động trong quản lý và điều hành dự án.*
- *Thu nhập của chủ đầu t- : thông th- ờng d- ới hình thức tiền lãi hoặc cổ tức không kèm quyền biểu quyết.*

Các hình thức đầu t- gián tiếp

- *Đầu t- chứng khoán: là hình thức đầu t- quốc tế trong đó chủ đầu t- của một n- ớc mua chứng khoán của các công ty, các tổ chức phát hành ở một n- ớc khác với một mức khống chế nhất định để thu lợi nhuận nh- ng không nắm quyền kiểm soát trực tiếp đối với tổ chức phát hành chứng khoán*
- *Mua cổ phiếu, trái phiếu và các công cụ tài chính khác*

Đầu t- d- ới dạng cho vay — tín dụng quốc tế

- Đây là hình thức của đầu t- quốc tế trong đó chủ đầu t- cho n- ớc ngoài vay vốn và thu lợi nhuận từ số tiền cho vay

Đặc điểm của tín dụng QT

- Vốn vay chủ yếu d- ới dạng tiền tệ nên dễ dàng chuyển thành các ph- ơng tiện đầu t- khác.
- Chủ đầu t- n- ớc ngoài không trực tiếp tham gia quản lý sử dụng nguồn vốn đầu t- . N- ớc tiếp nhận đầu t- hoàn toàn đ- ợc chủ động sử dụng vốn đầu t- theo mục đích riêng của mình.

Đặc điểm của tín dụng QT

- Chủ đầu t- có thu nhập ổn định thông qua lãi suất của số tiền cho vay, không phụ thuộc vào kết quả hoạt động sản xuất kinh doanh hoặc hiệu quả của việc sử dụng nguồn vốn vay.
- Nếu n- ớc đi vay không biết cách quản lý tốt, sẽ có thể dẫn đến hiệu quả sử dụng vốn thấp, không tiếp thu đ- ợc khoa học kỹ thuật và công nghệ quản lý mới và lâm vào nợ n- ớc ngoài.

Hỗ trợ phát triển chính thức-ODA

- Hình thức tín dụng quốc tế đặc biệt
- *ODA là tất cả các khoản viện trợ không hoàn lại, viện trợ có hoàn lại, và tín dụng - u đãi của các chính phủ, các tổ chức thuộc Liên hợp quốc, các tổ chức kinh tế tài chính quốc tế, các tổ chức phi chính phủ dành cho các n- ớc đang và chậm phát triển nhằm hỗ trợ cho sự phát triển kinh tế của những n- ớc này.*

Phân loại ODA

- Theo tính chất (phương thức hoàn trả):
  - Viện trợ không hoàn lại
  - Viện trợ có hoàn lại (tín dụng - u đãi)
  - ODA cho vay hỗn hợp: là các khoản ODA kết hợp một phần ODA không hoàn lại và một phần tín dụng th- ơng mại; thậm chí có loại ODA kết hợp tới 3 loại hình gồm một phần ODA không hoàn lại, một phần vốn - u đãi và một phần tín dụng th- ơng mại

Theo m**ô**c **h**ình

- Hỗ trợ cơ bản
- Hỗ trợ kỹ thuật

Theo tiêu chí

- ODA không ràng buộc n- ớc nhận
- ODA có ràng buộc n- ớc nhận:
  - Bởi nguồn sử dụng
  - Bởi mục đích sử dụng
- ODA có thể ràng buộc một phần

Theo ngu^on cung c^ap

- ODA song ph- ơng
- ODA đa ph- ơng

Theo hình thức

- Hỗ trợ dự án
- Hỗ trợ phi dự án
  - Hỗ trợ cán cân thanh toán
  - Hỗ trợ trả nợ
  - Viện trợ ch- ơng trình

Đặc điểm của ODA

- *Vốn ODA mang tính lâu dài*
- *Vốn ODA mang tính ràng buộc*
- *ODA là nguồn vốn có khả năng gây nợ*

Luật đầu tư Việt Nam

- Tự đọc

CuuDuongThanCong.com

CuuDuongThanCong.com